

PARTIJ VOOR DE DIEREN

TILBURG

NATUURLIJK

Inleiding

Gemeente Tilburg is voor iedereen. En iedereen heeft het recht om te wonen. Om door de natuur te wandelen en schone lucht in te ademen. Om jezelf te kunnen zijn. Niet alleen mensen, maar ook dieren. De Partij voor de Dieren durft belangrijke keuzes te maken. En dat is ook nodig!

Wij willen klimaatverandering tegengaan. Wij willen rechten geven aan dieren. De natuur weer laten groeien en bloeien. En we willen dat iedereen een goed en rechtvaardig leven kan hebben. Dat willen wij doen in Berkel-Enschot, Udenhout, Biezenmortel en de stad Tilburg.

De Partij voor de Dieren zet alles op alles om te zorgen voor een beter leven voor mens en dier.

De afgelopen jaren heeft de Tilburgse fractie zich daar dan ook volop voor ingezet! Dankzij ons worden er geen dieren meer gebruikt op de Tilburgse Kermis, en worden huisdieren van menselijke slachtoffers van huiselijk geweld opgevangen. Door onze inzet was er in Tilburg een vuurwerkverbod voordat dit in heel Nederland werd geregeld. En zijn er waarschuwborden voor de jaarlijkse paddentrek.

Voor mensen, natuur en klimaat hebben we grote dingen bereikt. Zo zijn er inclusieve speelplekken en fietsenstallingen gekomen, komen er groene gevels op gebouwen in Noord en het Kenniskwartier. En rookvrije bushaltes en groenere parkeerplaatsen. Daarnaast hebben we gezorgd voor meer aandacht voor bomen en het behoud van de stadsnatuur in onze gemeente.

Wat ons betreft is dit nog maar het begin. Doe je met ons mee?

Anne-Miep Vlasveld
Tilburg

**overal waar Tilburg staat kunt u ook Berkel-Enschot, Udenhout of Biezenmortel lezen tenzij anders aangeven*

Fotografie:
Maikel de Bakker & Erik Spinhoven

1

EEN LEEFBARE AARDE

Klimaat, biodiversiteit en energie

We leven op een prachtige planeet die ons alles biedt wat we nodig hebben. Toch maken vervuiling, het verdwijnen van natuur en het gebruik van gif de Aarde steeds onleefbaarder voor mens én dier. We staan voor een klimaat- en natuurcrisis die we nú moeten stoppen.

En dat kan! In onze gemeente werken we samen met Tilburgers, organisaties en ondernemers aan meer natuur, gezonde lucht, schoon water en veilige, schone wijken. De grootste vervuilers laten we meer betalen, terwijl we mensen met een lager inkomen helpen om duurzamere keuzes te maken. Energiebesparing staat daarbij voorop, aangevuld met manieren om energie duurzaam op te wekken.

Zo bouwen we samen aan een groene, eerlijke en sociale toekomst, voor álle Tilburgers

- Tilburg kapt met kappen! Bestaande bomen zijn het uitgangspunt bij nieuwe bouwplannen en worden niet gekapt. De bomen langs de Parkring blijven staan.
- De gemeente komt met een ambitieus klimaatplan. Naast de doelen voor de energietransitie komen er ook duidelijke doelen voor mobiliteit, industrie, landbouw en huizen.
- Alle daken vol! Zonnepanelen en groen worden de norm op onze daken, aan onze gevels, op geluidswallen en boven parkeerplaatsen. Er komen geen zonneparken in de natuur.
- De nieuwe huizen worden energiepositief en wekken meer stroom op dan ze gebruiken.
- We helpen bewoners die hun woning willen (laten) verduurzamen. Alle sociale huurwoningen worden goed geïsoleerd en verduurzaamd.
- Gemeente Tilburg helpt inwoners die door hoge energiekosten in armoede terecht kunnen komen.
- Inwoners die zijn aangesloten op een duurzaam warmtenet, worden waar mogelijk een vergoeding als hun contract duurder is dan een gewoon gascontract.
- Tilburg pakt samen met lokale ondernemers energieverpilling aan, zoals lichtvervuiling, terrasverwarming en open winkeldeuren in de Heuvelstraat.
- De vervuiler betaalt. Inwoners die minder afval aanbieden hebben lagere kosten. Het laten ophalen of wegbrengen van grofvuil wordt gratis tot een bepaalde hoeveelheid.
- We staan de verbranding van hout en de vergisting van mest voor warmte en elektriciteit niet toe. Voor andere vormen van biomassa komen strenge duurzaamheidscriteria. Tilburg stopt met de Amercentrale zolang die bomen verbrand.

2

DIEREN ZIJN ONZE MEDEBEWONERS

Dierenrechten en dierenwelzijn

In de gemeente Tilburg leven meer dieren dan mensen, maar bij nieuwe plannen worden ze vaak vergeten. Dieren hebben ook recht op een fijne plek, om zich natuurlijk te kunnen gedragen en met respect behandeld te worden.

Daarom wil de Partij voor de Dieren een wethouder voor Dierenrechten & Dierenwelzijn. De gemeente moet álle dieren beter beschermen: huisdieren, landbouwdieren en ook wilde dieren die ziek of gewond raken. We stoppen met de vee-industrie en met het gebruik en doden van dieren voor vermaak, traditie of mode. Zo geven we ook de dieren in Tilburg eindelijk de stem die ze verdienen.

Dieren willen prettig leven: op alle beleidsterreinen is aandacht voor dierenrechten en dierenwelzijn via onze dierenwelzijnsnota: van bouwplannen tot zorg, en van financiën tot onderwijs.

- De gemeente staat geen activiteiten met dieren toe. Op markten, beurzen en evenementen worden geen levende dieren verkocht.
- Tilburg ondersteunt mensen met een krappe beurs door ze te helpen met rekeningen van de dierenarts. Ook helpt de gemeente de dierenvoedselbank en huisdierenopvang.
- Gemeente Tilburg zorgt voor een ruimhartig en toereikend budget voor vervoer, verzorging en opvang van zwerfdieren en in vrijheid levende dieren die ziek of gewond zijn.
- De hondenbelasting wordt afgeschaft. Zolang dit nog niet het geval is, gaan de opbrengsten naar het verbeteren van dierenwelzijn zoals uitlaatplekken voor honden.
- Werkzaamheden in het groen, zoals maaien, kappen en snoeien vinden alleen plaats wanneer dieren niet verstoord of gedood worden en in geen geval tijdens de broed-, paar- en zoogtijd of tijdens de winterrust van dieren.
- Het redden van dieren krijgt een vaste plaats in draaiboeken van brandweer en politie en in rampenplannen.
- De gemeente zorgt dat landbouwdieren in de wei kunnen lopen en kunnen schuilen voor zon en regen. Dieren moeten hun natuurlijke gedrag kunnen uiten.
- Hengelen wordt verboden in gemeentelijke wateren. Zolang er nog wel gehengeld wordt, komen er hengelvrije gebieden en is het welzijn van vissen voor alle hengelaars het belangrijkste.
- Er komt een duidelijke visie op landbouw, met als belangrijke doelen minder veehouderij en omschakeling naar plantaardige en natuur-inclusieve akkerbouw.
- De gemeente kiest voor amberkleurig licht in de straatlampen. Dit is fijner voor vleermuizen maar ook voor mensen.

3

KIES VOOR GROEN

Natuur en biodiversiteit

Natuur is van levensbelang. De mens neemt heel veel ruimte in door de intensieve veehouderij, gebouwen, industrie, wegen en ontspanning. Hierdoor is er steeds minder ruimte voor dieren, planten en bomen in onze gemeente.

Zonder natuur kunnen we niet leven. Daarom wil de Partij voor de Dieren meer bomen, struiken, bloemen en planten. Gifvrij en goed voor de biodiversiteit. Het moet weer gonzen van de bijen, vlinders en libellen. Bomenkap en onnodig maaien moet stoppen, de natuur moet de ruimte krijgen om te groeien en te bloeien.

Een groen Tilburg is de basis voor een gezonde, gelukkige en toekomstbestendige gemeente.

- Groene gebieden in de stad zoals onze parken en buiten de stad worden met elkaar verbonden. De natuur buiten de stad maken we sterker met zoveel mogelijk verschillende dieren en planten.
- Kappen met kappen! In Tilburg worden nog steeds te veel bomen gekapt. De bomenverordening in Tilburg moet daarom strenger zodat de bomen écht beschermd zijn.
- We gebruiken alle wettelijke middelen om de verkoop en het gebruik van gif tegen te gaan.
- Onkruid bestaat niet. Stoeplantjes en kruid in boomspiegels blijven staan zolang ze geen overlast of schade veroorzaken.
- De gemeente neemt maatregelen om te voorkomen dat plastic in het water terechtkomt en zorgt ervoor dat plastic troep snel uit het water wordt gehaald.
- Wij willen groene wijken. Er komt minimaal 75 m² groen per inwoner, met veel bomen en struiken in de straten, speelnatuur voor kinderen en bijenvelden. Groen wordt het uitgangspunt bij alle bouwplannen.
- De gemeente wordt eetbaar. Er komen meer voedselbossen en moes- en pluktuinen, en er komt meer plantaardige gemeenschapslandbouw.
- Bij nieuwe woningen of bedrijfspanden zijn groene daken, gevels en tuinen de nieuwe standaard. We zorgen voor nestgelegenheid en slaap- en schuilplekken voor dieren.
- Voorafgaand aan maaien wordt eerst zwerfafval geruimd, zodat de versnippering en verdere verspreiding van zwerfafval in de natuur wordt voorkomen.
- Er komen geen verstorende evenementen in of bij onze natuurgebieden. Daarom zoekt de gemeente samen met Provincie Noord-Brabant en het Draaimolen Festival naar een nieuwe geschikte locatie.

4

DE ECONOMIE IN EVENWICHT

Economie, werk, inkomen en bestaanszekerheid

Economische groei is niet de oplossing, maar juist het probleem. Het is nú tijd voor een ander economisch systeem. Geld verdienen ten koste van dieren, natuur en andere mensen moet stoppen. De Partij voor de Dieren kiest voor een schone, eerlijke, duurzame en lokale economie voor alle mensen én dieren waarmee we samenleven.

Een circulaire economie waarin ecocide (schade aan de natuur) en milieuvervuiling worden gestopt. We gaan zuinig om met grondstoffen. Overstappen van een wegwerpeconomie naar een kringlooeconomie, zonder afval! Voor vervuilende bedrijven en reclames is geen ruimte meer in Tilburg.

In onze gemeente gaan we voor welzijn boven winst, en een economie binnen de grenzen van onze planeet.

- Ruilen en delen worden makkelijker. De gemeente zorgt voor plaatselijke ruilsystemen zoals (mini)bibliotheken, deelauto's, kringloopwinkels, fietsenbanken en plantenruil.
- De gemeente koopt zo veel mogelijk lokaal en regionaal in, met extra aandacht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Geen Tilburgers in armoede meer en zeker geen kinderen. Zo willen we meedoen met een pilot voor het basisinkomen, werken aan gerichte hulp om schulden te voorkomen en meer opties voor mensen met een laag inkomen.
- Bedrijven die geen toekomst meer hebben of voor te veel overlast en vervuiling zorgen worden circulair en schoon of maken ruimte voor woonwijken en groen.
- De gemeente zegt nee tegen verdozing en verbiedt grote distributiecentra en datacenters. Als de Raad van State de Wijkevoortplannen afkeurt wordt hier gekozen voor natuur en woningen.

5

WONEN IS EEN BASISRECHT

Wonen en bouwen

Een goede woning is een basisrecht voor iedereen.

De huidige wooncrisis is het gevolg van jarenlange verkeerde politieke keuzes. De Partij voor de Dieren wil het tekort aan woningen duurzaam oplossen. Tilburg volbouwen is niet de oplossing; dat maakt de gemeente onleefbaar. Wij willen de beschikbare ruimte en woningen eerlijk en betaalbaar verdelen.

We maken ruimte voor extra woningen door de vee-industrie te laten krimpen. Die neemt nu de helft van ons land in beslag. Op die plekken kunnen we nieuwe woningen bouwen en natuur aanleggen. Woningen die betaalbaar zijn en voor iedereen: starters, senioren, alleenwonenden of mensen in alternatieve woonvormen. De woningen die we bouwen zijn klimaatneutraal, circulair en natuurinclusief.

- Er komen meer goedkope woningen. Minimaal 40% van de huurwoningen is sociale huur. Er worden geen sociale huurwoningen meer verkocht.
- Een dak boven je hoofd is een recht, geen handel. We verzetten ons tegen huisjesmelkers en pandjesbazen.
- Bestaande gebouwen gaan we beter gebruiken. Huizen mogen niet meer lange tijd leeg staan. Het groen wat er al is laten we zo en daar gaan we niet in bouwen. Tilburg Noord blijft een groene wijk.
- Natuurinclusieve en ecologische woningbouw wordt normaal. Woningen worden energiepositief gebouwd zodat ze meer energie opwekken dan ze gebruiken. Huizen worden met duurzame materialen gebouwd. We kappen geen bomen om huizen te bouwen.
- We willen een passende woning voor iedereen. Er komt speciale aandacht voor huisvesting voor kwetsbare mensen zoals mensen met een handicap.

6

INCLUSIEF, RECHTVAARDIG EN SOLIDAIR

Iedereen doet ertoe

De Partij voor de Dieren wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen zich welkom en thuis voelt. In Tilburg is dat helaas niet altijd zo. Te veel mensen hebben het gevoel dat ze er niet bij horen. Vaak wordt de schuld van problemen bij een ander gelegd. Mensen en groepen die het toch al lastig hebben. Ze krijgen te maken met vooroordelen, uitsluiting en geweld; bijvoorbeeld vluchtelingen of transpersonen. Dat is onacceptabel!

Racisme en discriminatie - zichtbaar of onzichtbaar - mogen geen plek hebben in onze gemeente. De Partij voor de Dieren staat voor een inclusieve gemeente waarin alle Tilburgers kunnen meedoen, ongeacht gender, leeftijd, achtergrond, seksuele voorkeur, beperking, chronische ziekte, neurodivergentie of financiële situatie. In de gemeente Tilburg gaat de kern zijn: 'Beslis niet over ons, maar met ons.'

- Iedereen is gelijkwaardig: we bestrijden alle vormen van racisme en discriminatie, zoals antisemitisme, moslim-, homo- en transgenderhaat.
- Bekend maakt bemind: Tilburg maakt werk van meer verbinding tussen burgers en gemeenschappen, zodat tussen de groepen inwoners meer verbinding ontstaat.
- Discriminatie op de arbeidsmarkt en woondiscriminatie pakken we aan, met de Anti-discriminatie Agenda en het huurteam.
- Volwaardig meedoen voor iedereen: openbare en publieke gebieden en gebouwen worden optimaal toegankelijk voor mensen met een lichamelijke, visuele of auditieve beperking. Dit doen we ook voor neurodivergente mensen én voor analfabeten en laaggeletterden.
- Tilburg zorgt voor een eerlijk aandeel van opvangplekken voor vluchtelingen, en werkt niet mee aan het uitzetten van kinderen.

7

SCHOON VERKEER

Mobiliteit en bereikbaarheid

Onze gemeente kan zoveel schoner, mooier en gezonder als we ons anders gaan verplaatsen. Daarom willen wij rechtvaardige straten: de auto is niet langer de baas, er komt meer ruimte voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer. Waar nu nog auto's geparkeerd staan, kan groen groeien en bloeien en kunnen kinderen veilig spelen.

Zo zorgen we voor een rechtvaardige straat met een groene, veilige omgeving voor mensen en dieren en gezonde lucht.

- Ruim baan voor voetgangers en fietsers. We geven veel geld aan een uitgebreid netwerk van veilige en groene wandel- en fietspaden en er komen meer doorfietsroutes. Zo verbinden we Tilburg met de dorpen en steden om ons heen.
- De gemeente helpt inwoners om hun straat op een creatieve en leefbare manier als leefstraat in te richten, zodat er meer ruimte is voor spelen en ontmoeten.
- Tilburg kiest voor meer schoon openbaar vervoer, dat we gratis maken voor mensen die dat nodig hebben.
- We zetten ons in voor een extra treinstation bij Udenhout of Berkel-Enschot.
- Minder auto's, meer ruimte voor de rest. Verkeerswegen voor auto's en vrachtwagens, zoals de Ringbaan West en de Parkring, worden niet uitgebreid.

8

GEZOND EN VEILIG IN TILBURG

Gezondheid, zorg en veiligheid

Iedereen wil een gezond leven. Dat begint met een leefomgeving die uitnodigt om naar buiten te gaan, te bewegen en gezond te eten.

De Partij voor de Dieren kiest voor preventie: voorkomen is beter dan genezen, zowel bij ziekten als bij criminaliteit. Gezonde, biologische plantaardige voeding moet betaalbaar en toegankelijk zijn. Meer groen verlaagt stress en zorgt voor schone lucht. Zorg moet beschikbaar zijn voor iedereen, zonder lange wachtlijsten en passend bij ieders situatie. Gezondheid gaat ook over mentaal welzijn.

Een sociale, veilige en ontspannen samenleving waarin iedereen zichzelf mag zijn is belangrijk. Tilburg pakt seksueel overschrijdend gedrag en femicide hard aan. Net als andere vormen van geweld.

En ook dieren verdienen bescherming.

In Tilburg heeft dierenmishandeling geen plek.

- Gezonde lucht is heel belangrijk. Daarom maken we de binnenstad autoluw en wordt houtstook verboden.
- Bewegen is gezond. In alle wijken en in onze dorpen wordt ruimte gemaakt voor sportvoorzieningen voor jong en oud, zoals beweegtuinten, fitnessplekken, openbare voetbal- en basketbalveldjes en skateparken.
- De gemeente blijft geld steken in jongerencentra zoals V39 en via R Newt, buurthuizen, wijkcentra en ontmoetingsplekken. Met speciale aandacht voor jongeren, ouderen en mensen met een beperking.
- Bij politie, jeugdzorg, scholen, dierenartsen en sociale wijkteams wordt extra aandacht besteed aan het herkennen en melden van geweld in bij mensen thuis. Het gaat om geweld tegen mensen én dieren. Huisdieren van slachtoffers van huiselijk geweld mogen mee naar het veilige huis. Als dat niet kan, zorgt de gemeente voor een veilige tijdelijke opvangplek voor deze huisdieren.
- Iedereen moet veilig over straat kunnen. Straatintimidatie wordt aangepakt. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan de veiligheid van vrouwen, LHBTQIA+-personen en personen van kleur.

9

EEN LEVEN LANG LEREN

Onderwijs en cultuur

Goed onderwijs is de basis van een vrije en eerlijke samenleving. Het leert kinderen kritisch denken en bewust omgaan met natuur, klimaat en dieren. Maar niet ieder kind in Tilburg krijgt nu dezelfde kansen. De Partij voor de Dieren wil daarom meer geld naar onderwijs. Scholen krijgen groene, duurzame gebouwen en schoolpleinen. Onderwijs moet niet alleen gaan om cijfers, maar ook om sociale, creatieve en emotionele ontwikkeling.

Iedereen die dat wil, moet een leven lang kunnen leren. Ook kunst en cultuur horen daarbij. Ze maken ons creatief, kritisch en geven nieuwe ideeën. Kunst kan ontroeren, laten nadenken en zorgen voor verandering. Daarom steunen we een sterke cultuursector met eerlijke beloning voor makers, ruimte voor amateurs om zich te ontwikkelen en een divers aanbod voor bezoekers.

- De gemeente investeert in sport, zwemlessen, cultuur, muzieklessen en natuur- en duurzaamheidseducatie op scholen via bijvoorbeeld de Try-Out projecten.
- Alle peuters in onze gemeente blijven recht houden op minimaal 2 dagdelen peuteropvang. Dit is betaalbaar voor alle peuters, ongeacht het inkomen van hun ouders.
- Tilburg zorgt voor meer mbo-stageplekken en moedigt bedrijven aan die voor de gemeente werken dit ook te doen, om het tekort aan stageplekken voor mbo's te verkleinen.
- Kleine culturele instellingen, organisaties voor amateurkunst, makers en artiesten komen in aanmerking voor cultuursubsidies en krijgen hulp bij het aanvragen van subsidies. De Reeshof krijgt ook eindelijk een cultureel centrum.
- Musea zijn minstens één dag in de week gratis toegankelijk voor inwoners van de gemeente zoals de Pont op donderdagavond.

10

SAMEN, EERLIJK EN OPEN

Democratie, bestuur, digitalisering en privacy

De lokale overheid moet betrouwbaar zijn. Gemeente Tilburg is geen bedrijf en inwoners zijn geen klanten. Tilburgers moeten kunnen meedenken en meebeslissen over hun stad, dorp of buurt. De gemeente neemt hun mening serieus en beslist open en transparant. Privacy en zeggenschap over eigen gegevens worden goed beschermd.

Samenleven betekent ook oog hebben voor de wereld om ons heen. Oorlog en conflicten ver weg hebben invloed hier. Soms leidt dat tot spanningen tussen inwoners. De gemeente moet dit voorkomen en heeft de plicht om tegen onrecht op te staan.

Iedereen moet zijn stem kunnen laten horen. De Partij voor de Dieren staat voor het demonstratierecht. Vreedzame demonstraties worden in Tilburg ruim ondersteund.

- Gemeente Tilburg helpt inwoners met plannen om hun wijk leefbaar te maken voor mens en dier. Dit doet de gemeente door participatieprojecten zoals een buurtbegroting, buurtbudgetten en het burgerberaad.
- Het raadgevend referendum krijgt een plaats bij belangrijke besluiten, zoals grote bouwprojecten of een gemeentelijke herindeling. Ook maken we wijk-, dorps en buurtreferenda mogelijk.
- Er komt één gemeentelijk loket dat alle klachten regelt. Tijdens de nacht en in het weekend is het klachtenloket ook bereikbaar voor meldingen van overlast en overtredingen.
- Tilburg werkt niet samen met gemeenten in landen waar de overheid een illegale bezetting uitvoert, volkeren onderdrukt of natuur vernietigt, en ook niet met organisaties en bedrijven die hieraan bijdragen.
- De gemeente is terughoudend met het gebruik van AI. Er worden geen systemen gebruikt die beslissingen nemen over burgers zonder dat er een mens meekijkt.

**SAMEN ZORGEN WE VOOR
EEN ANDER POLITIEK KLIMAAT.
STEM 18 MAART**

**PARTIJ
VOOR DE
DIEREN**

TILBURG

NATUURLIJK